

لويز ميشـلى شاعير و خـباتـكاري سـشـياليست، بـهـيچ گومانـكـي گـرـنـگـتـرـيـن فيگـري سياسي لـي نيوي دووـمي سـددـي نـزدـيـكـي بوو، كـي بـدـنيـايـيـو يـكـكـي بوو لـي ژـنـهـر بـهـنـزـكـاني سـردـمي خـي. ميشـيـچ بـه نووسين يان بـه وتارـي ئاگـرينـكـاني كاريگـري زـري لـي سـر هـزاران ژن و پـياوي فـرـنـسي و ئـورـوپـي هـبـو، بـه شـياكـردنـو يان سـبارت بـه دادپـروـري كـمـايـيـتي بـه هـزاران و چيني كـركـار. دـسـاتـداراني فـرنـسا لـي هـزي ئـم ژنـه شاعير سـشـياليست شـگـگـي كـي دواتر دـبـت بـه (ئـنـاركـيست) زـر ترساون. ميشـيـشـو و ئـزي پـكـو و گـر دـدا لـي پـناو گـيشتن بـه ئامانجـي چينا يـتـيـكـاني كـركـاران. ئـم ژنـه شاعير و سـشـياليست لـي ۲۹ ئا ياري سـي ۱۸۳۰ لـي فـرـنـسا لـي دايكـبوو. لـي سـر دـستي دايك و نـك و باپيري گـور دـبـت. ميشـل پـروـردـيـكـي جوان پـروـردـيـكـي دـكـرت و خـشـويستي ئينسان و تـنـانـت ئاژـيـش و كو زيندـوـرـكـي خاون مافي ژيان، دـبـتـي بـشـك لـي پـكـهاتـي ئينساندـستي ئـم ژنـه شاعير و خـباتـگـي. هـر بـيـش ژمارـيـك ئاژـيـي لـي مـاـو و اگـرتـو. پـبـيـي گـش و گـور بـوونـيشي، هاوسـزي و تـگـيشتني سـبارت بـه چـوسـانـو باـا دـكا. ئـمـش واي لـي دـكات سا لـي دواي سا غـريـزـي ياخيـوون سـبارت بـه نادادپـروـري كـمـايـيـتي بـر و گـايـكـي شـگـهـرانـي ببات. بـر و ئـو باوـيـي ببات كـي خـبات بكات لـي پـناو دنيا يـكـي بـه سـتـم و چـوسـانـو. لـي كانووني دووـمي سـي ۱۸۵۳ دـبـتـي بـو بـري قوتابخانـي و بـردـوامـيش ئارـزووي ئـوي هـبو سـرداني پاريـس بكات. لـي پاريـس ئـو هـسـتي لا دروست دـبـي كـي خـكـي لـي دـتوانن زـر بـه چاكي دژي دـسـاتـي ئيمپراتـر، تـبـكـشـن. لـي پاريـس فـكـسي چوـو سـر وانـبـژي و نووسيني شيعر و خوـندـنـو. هـر كاتـكـيش بـي بلوايـي ئامادـي ئـو كـي و موجازـراتانـي دـبو كـي

دربارې فیزیا و کیمیا و یاسا بوون به ئوې تینووېتی میشل به
معریفه بشکونن. شوانیش کاتک دگگایو به ما ئو
قوربانیا نه دبینی که به شقامکانی پاریسدا به او بوونته وو.
میشه له شاعرکیدا گوزارشتی له وو کردوو که چن نه و قوربانیا نه
دستیان له وحی گیر کردوو.

تاوانباران و له شفرشانم بینې و
که وتمه قسم کردن له گگیان
ئستا وونی دکه موه
گر پتوای له وتی هی هار وا بوون
د به ئستا ئم جنسی ئهریم نان
دستیان چته خون و خراپه کاری پیرزی
به دووی خیان ابکشن
ته وات کرد نه و هه موو خکه بند نه چیر
که به وجهری که ئستا هن. (۱)

میشه له سا ۱۸۶۵ وو له گگی فیکتهر هیگه ی مانووس که وت
به او کردنه وې شاعرکانی. ناوونه کی شاعرکانی لويس وک دبینن له
په یو ندیه کی نزدیکان له گگی خکه هی ژار و سته مدیده ی پاریس و
فرانس. له بواری به دسته نانی مافه کانې ژنانیش، لويس میشه و
دسته یکه له ژنان و پیاوانی سه شالیست و خه باتکار (که موه ی
داواکاری به مافه مده نیه کانې ژیان) وک مانیفه سته که له سا ۱۸۶۹
دا د نووسن و کار به جه خستنی دکه.

جه نگ و لویز میشه

کاتک له ۱۴ تهمموزی سا ۱۸۷۰ جه نگ له نهوان ئه مانیا و فره نسا
هه گیرسا. پاریسیش له لایه ن سوپاس بروسیا گماره درابوو. له و
کاته دا لویز میشه له به یکه مجار له ئوتله دی فیه دسنگیر دکه
به تاوانی نه وې که له گگی نه ندی لیه خانم توانی که موه ی خه به خه
پکه به نه و دسه بدنه چکه به یارمه تیدانی ستراسبه رگ به دوا
به رنکاری دژ به سوپای بروسیا. له ۲۷ ئیلوول نازاد دکه، به مام
ستراسبه رگ له لایه ن سوپاس بروسیا و داگیر دکه. سه باری نه موش لویز
گه شینانه درته ی به چالاکیه کانې خیدا. لویز بوو به سه رکه
لیژنه ی هوشیار کردنه وې ژنان له مهنمارته. ئا مانجیشان
ئاماده کردن و دسه به رکردنی شوې و خواردن بوو به نه و که سانه ی که
په ویستیان په یوو. نه و بوو جارکه تر به تومه تی که خستنی
خه پیشاندان له به رده م ئوتله دی فیه دسنگیر کرایوه. میشه له
به توندی نه و تومه ته ی ته کردوو و ایگه یاند (من به هیچ جه رکه

هیچ څه پيشاندا نه کم ځکه خستوو ټا لږ گډ ټ حکومت وتوو ټ بکات چونک ټ وام ټ حکومت ټ هر نیی). (۲) ل مانگی کانوونی دوو می ۱۸۷۱ پاریس ځی ټ د ست و ټ دا و بروسیا ټ ی ټ ف ر نسپی ټ کاند حکومت ټ کی نو ټ ه ټ ب ټ رن. ټ و حکومت ټ ز ر بی ی ز ری لای ټ نگرانی پاشای ټ تی ټ دا بوو ک ټ ځ ریکی پلان دانان بوون سوپای نیشتمانی نه ټ ه ټ ن و ک ماریخواز ټ کان د ستگیر بکن، ټ مام س رن ټ ک وتن ټ ه ټ ی ټ و ټ ی ځ ټ ک ټ و تن ټ د ټ ا ی ټ تیکردنیان و ټ ینجا ټ ه ټ اتن ټ ف رسای. ټ ی ټ ل ټ ۱۸ ی ټ ازاری ټ ۱۸۷۱ ځ ټ کی پاریس شار ټ ک یان گرت ټ د ست و ک م م ن ټ س ر ب ټ ځ کانیان دام زران د ک ټ ځ ټ ک ځی ټ حوکی ځی د ک رد.

ک م م ن ی پاریس

ک م م ن ی پاریس ش ش کی ک م م لای ټ تی بوو ټ و ټ ی د ټ ا ئازادی و ی کسان ی ټ ځ ټ کی پاریس د ست ټ ب ر بکات. لویش میش ټ و ټ ک ز ر ج نگا و ټ ری تر ځی ټ ټ و او ټ تی ټ ر خان د کات ټ ک م م ن ی پاریس. ل س نگر ټ کاند ش ی کرد و ځی ټ ر خان کرد ټ ټ و ک ش م زن. ټ ا مادی گیانب ټ ختکردن بوو ل پ ن او ئازادیدا. لویز ل بیر و ټ ری ټ کانیدا ټ او د ربار ی ځ بات د نوو ست (ل بیر و ه ش مندا ل ش و کی ب هاردا ه ست ب تاریکی کی نرم د ک م. ټ ویش ئیاری سالی ۱۸۷۱. و ټ نگدان و ټ گ ی سووری ئاگریش د بینم، ټ ویش پاریس ک گ ی گرتوو و ټ و گریش سب ټ ین ی.) ه ر و ه د ټ ټ (ټ و. من چ د ند ی کم، ح ز ل ب نی باروت و ب نی چر دوو ک و ساچم ی نه و ه و ا د ک م. ټ مام ل پ ش ه موو شت ک و من د س زی ش م (۳)

ټ م شاعیر ټ تا توانی ج نگا ل پ ن او ئازادی و ی کسانیدا. ل س نگر ټ کاند و ټ ب تف نگر ک ی ب رگری ل ک م م ن د کرد. لویزی شاعیر ل ب ټ و ټ ری قوتا بخان و و ژن کی قز ماش و برنجی پ نجا سا بی و بوو ب قس ک ر و ا ب ری ټ ک خراوی ژنان ب ب رگری ل ک م م ن ی پاریس و یارم تی د ری برینداران و با ټ خان ب با ټ خان د ټ چوو تا یز کانی ژنانی ا مادی ساز بکات.

لویز میش ټ ب جلو ب رگی س ر باز یی و ل د و رانی د س ټ تی ک م م ن ی پاریسدا

ل ک م م ن ی پاریسدا ئازادی کی ب ر ب او ب فیعلی بوونی ه بوو. ئازادی ک دوور ل ه موو گزی و فزیی کی ب ر ژوازیان، ل و ټ دا ک م م نار کان گرنترین ب یار ش شگ ر کانی ځ یان د رکرد ک دواتر ټ و ب یاران ی ک م م ن بوون ب مای ب یارگ ل ک ک ف ر نس ل ه نگا و ټ کانیدا ب ر و ع لمانی ټ نای. و ټ (ب و کردن و ی پ ر و ر د ی

گشتی به سهر پهرشتی جول فیری، ساله ۱۸۸۳ خو بندن بوو خه ایی له دزگا دوه تیپه کان، ساله ۱۸۸۶ به یار درا پهروردنه تنهه کاری مامه ستا علمانیی کان بهت. (۴)

تابلای لویز میشه کاری هونری هونرمندی فره نسی جی جیه ارد ساتری ۱۸۷۱

لویز دواي ووخانی که مهنی پاریس

دواي ووخانی که مهنی پاریس لویز میشه ناچار بوو خه راده ستی دسه تداران بکات نه گره نا دایکی گولله باران ده کن. میشل له گه ده ستگیرکراو و چالاکوانه کانی تر به پهبان له فرسایوه به ساتری ده بردرنه. به درتهای نه گاه هنده کیان گه کانیان په هده کننه و هره له وه گولله بارانیان ده کن. له کهی خه یدا سی هه زار پیاو و ژن و مندا نه عیدام ده کن. له ۱۶ دیسه مه ری ۱۸۷۱ لویز میشه له تمه نی سی و شش سا یدا له لاین حکومتی فرسایوه ده درته دادگا به تاوانی نه وهی :

یک : هه وه دان به ژهره و ژور کردنی حکومت.

دو : هاندانی خه که به چکه هه گرتن.

سه : له بهرکردنی جلی سه ربازی و چکه کردنه شان.

چوار : ساختنه کردنی ده کیومنت.

پنج : پلاندانان به کوشتن.

شش : ده ستگیرکردنی نایاسایی و نه شکنه نه و کوشتن.

کاته کیش له بیان پرسه نه گره رشتیکی هه به به بهرگریکردن له خه، لویز میشه وه سامی دایوه : (ناموهت بهرگری له خه م بکه م و وه ناشم ویت که سه بهرگریم له بکات. من به ته واهه تی بهرپرسیاری سه رجم چالاکیه که مایه تیپه کانی خه م، به ته واهه تی قه بووه م و به هیه خه لادانه که. ناواته خواز بووم دته تی داگیرکاری فرسایم به سه نگه ری که و ناگر بکرایه. من هیه م ده ستنه کهوت خه م ده سته شکری کاره کانی خه م.) (۵)

ژنای زیندانی به شداربوو له که مهنی پاریس که به پهبان ده گوازره نه وه به زیندانی ساتری ساله ۱۸۷۳.

میشه له دوا سا که کانی ژیانیدا پاریس سه ره تای سه دهی بیسته م

لویز میشل جگه له وهی جه نگاهه ریکی که مهنی بوو، له هه مان کاتیشدا شاعیریکی به وه فا بوو سه بارته به هاوه که م نارکانی و بهرگره کاره کی سه رساخته بوو له هاو سه نگه رانی و نه و بهرگریکردنه ش

بـ کرد و و هـ رو ها لـ بـ ره مـ شيعريـ کا نيدا نـ نـ گي داو تـ و .
نـ و تا لـ شيعري گو مـ خـ کي سووردا کـ بـ يادی کـ مـ نار تيوفيل
فريـ نووسيـ ، کـ تيوفيل وکـ کـ مـ نار کي شـ شـ گـ تـ تـ دـ کـ تـ و
دان بـ دادگای سـ ربازي بنـ ت و سـ رـ نـ جام ئيعدام دـ کرـ ت .
برا کا نم!

نـ گـ ر نـ ژ گـ رستا ني سارد بوو بـ جـ گام
و کـ دوا هيوا

چـ ن گو مـ خـ کي سووري پشکوو توو
بـ نـ سـ رـ گـ مـ .

لـ دوا يين رـ ژـ کـ ني ئيمپراتـ ريـ دا
نـ وکا تـ ي خـ کـ هـ سا بوون
مـ خـ کي سوور بـ ي تـ بوو

باسي ژيانـ دوو بارـ ي هـ مووما ني بـ دـ کردين .
نـ ستاش بيشکو

لـ ژـ سـ بـ ري تاريخ و تـ نـ گي زينـ دـ نـ کا ندا
بـ پشکو لـ پـ نـ زينـ دـ نيـ خـ مـ بارـ کـ و
بـ ژـ کـ چـ ن خـ شـ مان دـ و .

بـ ژـ کـ لـ مـ سـ رـ دـ مي گـ اـ نـ کـ اريـ دـ ا
هـ رداها توو دـ يـ با تـ و

بـ ژـ کـ سـ رـ کـ تووي تـ و بـ بـ زرکاوي شـ
هـ رو کـ دـ اوـ ي شـ دـ مـ رـ ! . (٦)

لويـ زـ مـ يشـ کـ نـ کـ تـ نها وکـ هـ سـ وـ اوـ کي بزووتـ وـ ي سـ شـ يـ الـ يـ سـ تـ ،
بـ بـ کـ و وکـ و ژـ نـ کـ ي فـ يـ مـ يـ نـ يـ سـ ت لـ بـ اـ زـ نـ ي ئـ يش و کار
فـ يـ مـ يـ Nـ يـ Sـ Tـ يـ کـ اـ نـ يـ شـ دـ ا چـ لـ اـ کـ بـ و . جـ گـ لـ وـ شـ ئـ مـ شـ اـ عـ يـ رـ هـ ر لـ
بـ رايـ ي تـ مـ نـ يـ و دـ سـ تـ ي کـ رـ دـ و بـ شـ يـ عـ ر و کـ و رـ تـ دـ رـ اـ مـ اـ ي نووـ سـ يـ و
و بـ رـ دـ وـ اـ م بـ رـ هـ مـ ئـ دـ بـ يـ کـ اـ نـ ي بـ نووـ سـ رـ aـ نـ i ناودار فيکـ تـ ر
هـ يـ گـ نـ اـ رـ Dـ وـ و تا ئـ اـ خـ رـ يـ ن سـ aـ تـ کـ aـ nـ i ژـ يـ aـ nـ i . جـ gـ لـ شـ iـ Cـ R مـ iـ Sـ hـ l کـ tـ bـ i)
کـ و رـ tـ kـ rـ aـ u (کـ aـ nـ) ي نووـ Sـ iـ o کـ Bـ Rـ iـ tـ iـ i لـ يـ aـ dـ وـ Rـ iـ xـ i لـ Sـ Rـ dـ Mـ i
کـ Mـ nـ و دـ oـ aـ i کـ Mـ nـ . فـ iـ kـ tـ R هـ iـ gـ شـ جـ oـ aـ nـ tـ rـ iـ n شـ iـ Cـ R بـ Mـ iـ Sـ hـ
نووـ Sـ iـ o .

نـ و کـ سـ aـ nـ i کـ شـ aـ rـ zـ aـ n

بـ شـ iـ Cـ R کـ aـ nـ i مـ zـ aـ oـ i و شـ iـ Rـ iـ nـ i تـ

بـ نـ ژـ kـ aـ nـ ، شـ oـ kـ aـ nـ t ، خـ Mـ kـ aـ nـ t ، بـ خـ Sـ hـ nـ dـ iـ y و فرمـ Sـ kـ kـ aـ nـ t ، بـ
هـ Mـ oـ oـ aـ n

بـ لـ Xـ Bـ oـ rـ Dـ oـ oـ iـ y تـ r

چـ aـ kـ tـ i تـ ، Sـ Rـ Bـ Rـ zـ iـ t وکـ oـ u ئـ aـ fـ rـ tـ

فیکتور هیگ درکی به و استیید کرد که لوید میشل جگ ل کارى
باش و خ باتگ یی شت کی تر ناکات، بی بی م د ران که تایی پی
د نیت.

میشود که دو ساله کا نی ژیا نیدا یاریس سر رتای سدی بیست و م

پیش کشی تائی هانان بم کورٹ نووسیند بینینی عزمی پائی یینی لویز
ک ل نام یی کدا برپرسی سربازی زیندان کی د نر ت ، ننگ
بتوانت پ تریت کی وونتری شگ ان ی لویسمان نشان بدات.

زیندانی فرسای ۲ی کا نوونی یـکـمی ۱۸۷۱

بڑی ک م ن

لويز ميشال (۹)

لوئیز میشی شاعیر و خباتگ دوای گانانوی بی واتی فرائسا کتون گشت و گان و بوو بییکک ل ژن ئانارکیستکانی فرائسا. دواجار میشی شاعیر ل ۹ ی کانوونی دوومی سالی ۱۹۰۵ ل شاری مارسیل ل فرائسا چاو لیک دنت و ئومد و ختون چیناییتیکانی کرکاران و ئزموون پ وانکانی و دراما و شاعر بجدت.

سچاو و پراو:

Louise Michel edited by Nic Mclillan Published by Ocean-1 Press NewYork U S A 2004 page 31.

2 -

<http://www.iisg.nl/collections/louisemichel/images/a33-045.jpg>
Prison Narratives from Boethius to Zana Chapter 6 The radicalization of Louise Michel Nancy Sloan Goldberg Edited by Philip Edward Philips plagrave Mcmillan 2014 page 119

3 -

<http://www.iisg.nl/collections/louisemichel/images/a33-045.jpg>
ل یادی ۱۴۹ سالی کمانی پاریسدا، یکم حکومتی هژاران ل مژوودا. نووسینی علی سیاسی و رگراو ل 4- ماپی ای تایبتی علی محمود محمد سیتی ئمم.

- 5

<https://www.marxists.org/history/france/paris-commune/michel-louise/1872/red-carnations.htm>

6- Stage politics and Gender, French Women's Drama 1880 – 1923 Chapter 2 Staging the Revolution Louise Michel Cecilia Beach page 27.

7- The Red Virgin Memoirs of Louise Mechil translated by Bullitt Lowry and Elizabeth Ellington Gunter 1981

8- کالید نیای نو چند دوورگی یکی س ر بی کانیالی فرائسا ی و کتون ت باشوی ر ژئاوای ئقیانووسی ئارام. خک س نکانی ئم دوورگی لی کناکن.

9- The Red Virgin Memoirs of Louise Mechil translated by Bullitt Lowry and Elizabeth Ellington Gunter 1981

(*) : شایانی باش بی ئم دوو س کورتی شیری لی م نووسیندا هاتوون سوودم ل و رگراوی هاو سمانی قاسمیان و رگرتوو.

تەبىئىي : ئىم با بىت ل گە قارى ھانا ژمار ۶ ى سالى ۲۰۲۱ د
بىا و بىت و .